

Naslov članka/Article:

Prehod na COBISS v knjižnici Šolskega centra Nova Gorica in združevanje šolskih knjižnic na Goriškem

Transition to COBISS in the Library of the Nova Gorica School Centre and Integration of School Libraries in the Goriško Region

Avtor/Author:

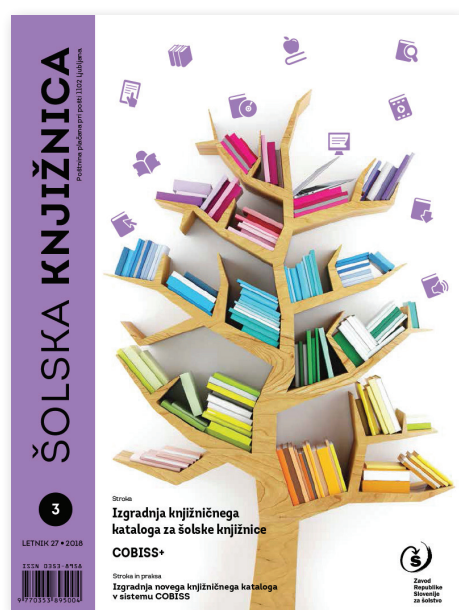
Vasilija Rupnik

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Šolska knjižnica št. 3/2018, letnik 27

ISSN 0353-8958

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2018

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica/>

Prehod na COBISS v knjižnici Šolskega centra Nova Gorica in združevanje šolskih knjižnic na Goriškem

Transition to COBISS in the Library of the Nova Gorica School Centre and Integration of School Libraries in the Goriško Region

Vasilija Rupnik

UDK 025.3:004.42

Izvleček

V prispevku je predstavljena izkušnja prehoda na sistem COBISS na Šolskem centru Nova Gorica, ki je potekala vzporedno z združevanjem novogoriških srednjih šol in njihovih šolskih knjižnic. Opisano je načrtovanje prehoda, utemeljene so nekatere odločitve, razložen je tudi potek prehoda in prednosti, ki jih nudi sistem COBISS. Ob tem je opisano tudi združevanje knjižnic različnih zavodov, težave, ki so nastale ob tem, in kako smo jih uspešno rešili.

Ključne besede

prehod na COBISS, šolska knjižnica, konverzija, knjižnična zbirka, združevanje šolskih knjižnic, srednje šole, Nova Gorica

Abstract

The article introduces the transition to COBISS in the Nova Gorica School Centre which was carried out at the same time as the integration of the secondary schools and their school libraries in Nova Gorica. The planning of the transition is presented, including the justification of certain decisions, as well as the explanation of the process and the benefits of the COBISS system. Furthermore, the integration of the libraries of various institutions is described together with the challenges occurring in the process and their successful resolution.

Keywords

transition to Cobiss, school library, conversion, library database, integration of school libraries, secondary schools, Nova Gorica

IZUM je od osemdesetih let dalje razvijal in posodabljal bibliografski sistem in servis COBISS.

Nad celotnim procesom bedi tudi svetovalka za knjižnično dejavnost pri ZRSS, ki je v okviru evropskega projekta prevzel organizacijo in koordinacijo izobraževanja šolskih knjižničarjev za delo v sistemu COBISS.

UVOD

Knjižnični katalog je osnovno orodje vsake knjižnice. Danes je pričakovano, da katalog in tudi vse preostalo poslovanje knjižnice poteka računalniško. IZUM je od osemdesetih let dalje razvijal in posodabljal bibliografski sistem in servis COBISS. Vanj so se vključevale različne knjižnice, šolske knjižnice pravzaprav med zadnjimi. Poslovale so z različnimi računalniškimi programi, najbolj razširjen je bil program Šolska knjižnica (razvijalo ga je podjetje SAOP iz Šempetra pri Novi Gorici), kasneje pa njegova različica Win.knj, nad katero je bdelo podjetje Mordicom iz Solkana. Od šolskih knjižnic so v sistem COBISS najprej prehajale srednješolske knjižnice. Vzrok tiči v tem, da so imele srednje šole večje zbirke gradiva kot pa osnovnošolske, pri programu WinKnj pa je pri večjih zbirkah prihajalo pri upravljanju z njimi do določenih težav. Obenem pa so imele veliko knjižnično zbirko gradiva (zlasti strokovno gradivo), ki je bilo zanimivo tudi za zunanje uporabnike.

Novi Zakon o knjižničarstvu iz leta 2015 zahteva, da se vse šolske knjižnice priključijo temu sistemu. Prehod šolskih knjižnic na COBISS v obdobju pred njim je bil kar naporen podvig, in sicer tako glede financ (članarina, plačilo izobraževanj, potni stroški) kot tudi zaradi odsotnosti knjižničarja (izobraževanja). Na tečajih smo bili šolski knjižničarji v skupinah skupaj s knjižničarji iz drugih tipov knjižnic, v katerih je položaj kar precej drugačen. Velikokrat smo se na tečajih zapletali s podrobnostmi, ki nam niso nikoli služile pri našem delu. Za osnovnošolske knjižnice so zdaj razmere nekoliko lažje, saj jim je še pred sprejetjem Zakona o knjižničarstvu IZUM omogočil cenejše oziroma tudi brezplačno izobraževanje. Poleg tega nad celotnim procesom zdaj bedi tudi ZRSS, natančneje Skupina oz. svetovalka za knjižnično dejavnost pri ZRSS, ki je v okviru evropskega projekta prevzel organizacijo in koordinacijo izobraževanja šolskih knjižničarjev za delo v sistemu COBISS.

V knjižnici Šolskega centra Nova Gorica smo pred COBISSom uporabljali program Šolska knjižnica oz. Win.knj. Po letu 2005 se je začelo v srednješolskih krogih šušljati o združevanju

srednjih šol po Sloveniji. To naj bi veljalo tudi za srednje šole na Goriškem. Knjižničarke različnih srednjih šol na našem območju smo začele sodelovati in razmišljati, kaj tak položaj pomeni za naše delo, kako izvesti morebitno združevanje knjižnic in kako bodo šolske knjižnice poslovale v prihodnosti. V teh razmerah je COBISS pomenil rešitev za večino nastalih težav. Smiselno se je zdelo, da šolske knjižnice, ki še niso bile v COBISSu, to čim prej naredijo, in sicer na način, ki bi potencialno združevanje kar najbolj olajšal. Ključna prednost COBISSa se je kazala v tem, da je omogočal delo knjižnice z več oddelki.

Pred združevanjem šol (pred 2007) so bile v Novi Gorici tri srednje šole s tremi knjižnicami in skupno 5,5 zaposlene knjižničarke:

1. Šolski center Nova Gorica: splošna gimnazija, zdravstvena in kmetijska šola – 2,5 knjižničarke;
2. Tehniški šolski center: Elektrotehniška in računalniška šola, Strojna, prometna in lesarska šola, Višja strokovna šola – 2 knjižničarki;
3. Srednja ekonomska in trgovska šola – 1 knjižničarka.

Po končanem procesu združevanja šol (po 2013) pa je stanje tako – dve šoli z dvema knjižnicama:

1. Gimnazija Nova Gorica: splošna gimnazija – 1,5 knjižničarke;
2. Šolski center Nova Gorica: Elektrotehniška in računalniška šola, Strojna, prometna in lesarska šola, Biotehniška šola in Srednja ekonomska in trgovska šola – 4 knjižničarke.

Združevanje je potekalo v dveh fazah (Priloga 1). Prva faza je potekala leta 2007, ko sta se zdravstvena in kmetijska šola izločili iz bivšega Šolskega centra in priključili Tehniškemu šolskemu centru. Ob tem je kmetijska šola dobila nov naziv, tj. Biotehniška šola, bivši Šolski center pa je postal Gimnazija Nova Gorica. Druga faza pa je potekala leta 2013, ko se je Srednja ekonomska in trgovska šola priključila Tehniškemu šolskemu centru in slednji je dobil skrajšani naziv Šolski center Nova Gorica. Na kratko: danes delujeta v Novi Gorici dve srednješolski ustanovi, in sicer Gimnazija Nova Gorica in Šolski center Nova Gorica.

Pred združevanjem šol so njihove knjižnice poslovale različno. Gimnazijska knjižnica je že uporabljala sistem COBISS2 za zalogo in izposajo, preostali dve srednji šoli pa sta uporabljali program Šolska knjižnica oz. Win.knj. Danes pa delujeta na dveh srednješolskih ustanovah dve knjižnici (obe sta polnopravni članici sistema COBISS): Gimnazija Nova Gorica ima svojo šolsko knjižnico (COBISS akronim: SCNG), Šolski center Nova Gorica ima svojo knjižnico s tremi oddelki na treh lokacijah (COBISS akronim: TSCNG).

POSTOPNI PREHOD NA COBISS IN ZDRUŽEVANJE ŠOLSKIH KNJIŽNIC

V knjižnici ŠCNG smo se o prehodu na COBISS začeli dogovarjati leta 2006, ko je bilo že jasno, da bo naš center pod svoje okrilje prevzel tudi kmetijsko in zdravstveno šolo. V pogovore o prehodu naše knjižnice na COBISS je bila vključena tudi knjižničarka iz drugega srednješolskega zavoda, ki je bila predvidena, da bo postala naša sodelavka in bo še naprej vodila knjižnico na kmetijski oz. Biotehniški šoli. Kolegica je imela že izkušnjo z delom v sistemu COBISS. Delo smo skupaj načrtovali na dolgi rok, ker smo želele vsak korak dobro premisliti in vsako odločitev resno pretehtati. Za mnenje smo spraševale tudi kolegice drugih slovenskih srednjih šol, ki so sistem že uporabljale. Razmišljale smo celo o ideji, da bi imele vse srednje šole na Goriškem skupno šolsko knjižnico s skupnim katalogom. Ta ideja je bila kmalu opuščena (slab pregled nad gradivom, težko usklajevanje šifrantov, nejasen delež financ pri nabavi gradiva ipd.).

Končno pa smo se odločili, da bo knjižnica ŠCNG imela tri oddelke: centralni oddelek (podlokacija C), oddelek na kmetijski šoli (podlokacija A) in učbeniški sklad (podlokacija US).

Specifično v našem primeru je bilo, da je bil del fonda že obdelan v COBISSu2 (gradivo kmetijske in zdravstvene šole), del pa še ne. Po združitvi je knjižnica kmetijske šole poslovala še dobro leto znotraj starega zavoda in je čakala na konverzijo gradiva v zbirko Tehniškega šolskega centra. Nova sodelavka iz Biotehniške

šole je še pred konverzijo dobila privilegij, da je začela vnašati učbenike svoje šole v podlokacijo US (učbeniški sklad) v naši bazi (TSCNG). Preostalo gradivo biotehniške in zdravstvene šole pa je bilo kasneje »pripojeno« k bazi TSCNG s konverzijo.

KAKO JE POTEKAL PREHOD NA COBISS V PODLOKACIJI C

V oddelku C sva se knjižničarki takoj sprijaznili z dvojno evidenco zaloge in izposoje (Win.knj in COBISS), saj nisva hoteli, da bi bilo ogroženo redno delo v knjižnici (KIZ, odprtost knjižnice, vodenje učbeniškega sklada, pisanje šolske kronike ...).

Ob našem prehodu na COBISS je delovala še različica COBISS2. Na IZUMU so določili, da imamo vse pogoje za priključitev na COBISS3.

Prvi konkretni korak do vključevanja v COBISS je predstavljala nabava tiskalnika Zebra za tiskanje črnih kod decembra 2006. Januarja 2007 smo z IZUMOM sklenili pogodbo o polnopravnem članstvu v sistemu COBISS, dobili smo akronim TSCNG in številčno oznako – siglo 51223. Januarja 2007 sva se knjižničarki prijavili na 3-dnevni tečaj Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga, ki sva ga nato opravili marca istega leta v Mariboru na IZUMU.

Sledila je priprava **zapisnika o zalogi**, ki je temeljni dokument poslovanja knjižnice. V njem je določena zgradba knjižnične zbirke in vodilo zaposlenim na IZUMU, da pripravijo program, ki ustreza točno naši knjižnici. Ob prehodu na COBISS3 smo imeli 26.800 izvodov monografskih publikacij in 85 naslovov serijskih publikacij. Določili smo tri podlokacije: C, A in US. Fond učbeniškega sklada ni viden na OPAC-u. Interne oznake smo uskladili s oznakami, ki jih je že imelo gradivo biotehniške šole. Posebej smo se pogovarjali o inventarizaciji. Gradivo biotehniške in zdravstvene je že bilo vnešeno v COBISS z 9-mestnimi inv. številkami. Nastal je problem, kako oblikovati inv. številke v vseh treh podlokacijah, da se ne bi podvajale. Na IZUMU so predlagali 4 števce s strukturo inventarne številke VTTTTTTTTT: V je oznaka podlokacije, ki je lahko 0 za že vneseno knjižno gradivo bivše kmetijske in zdravstvene

šole, 3 za knjižno gradivo bivšega Tehniškega šolskega centra pred združitvijo, 6 za serijske publikacije in 9 za učbenike v učbeniškem skladu; T pa pomeni tekoča številka. Primer inv. številke:

- 000051608 – knjiga bivše kmetijske oz. zdravstvene šole,
- 300029534 – knjiga bivšega Tehniškega šolskega centra,
- 600000256 – serijska publikacija,
- 900005667 – učbenik iz učbeniškega sklada.

Pri starem knjižnem gradivu se nismo odločili za konverzijo, ampak za ročen vnos v COBISS in pri tem smo ohranili stare inv. številke. Za to gradivo smo tudi določili fiktivni datum inventarizacije: 01. 01. 2000. Za serijske publikacije in učbenike pa starih inv. številke nismo ohranili.

Aprila 2007 je bil dokončan zapisnik o zalogi. Nato nas je obiskala svetovalka z IZUMA. Praktično nam je pokazala vnašanje zapisov, naredili smo nekaj začetnih vnosov, natisnili nekaj nalepk in razjasnili še zadnje težave. Sledilo je daljše obdobje, ko smo vnašali staro gradivo. Ob tem smo ga temeljito pregledali in neustrezno odpisali.

Vsako knjigo smo na novo vnesli in jo opremili z novo nalepko, ki smo jo prilepili na hrbtno platnico, in z njo smo pri starih knjigah prekrili staro nalepko. Knjigi smo na hrbet zgoraj prilepili še 1 cm široko piko, živo oranžne barve, da je že na prvi pogled na polici vidno, katero gradivo je vneseno v COBISS. Knjigam smo prilepili na prvo notranjo stran spodaj tudi nalepko iz programa Win.knj, ki smo jo še potrebovali za izposajo. Na tem mestu je nalepka s črtno kodo hitro dostopna, in sicer takoj ko knjigo odpremo, in hkrati ni v bližini COBISS nalepke, da ne nastane pri izposojanju zmeda. Odločitev o ohranjanju starih inv. številke se je tu izkazala za modro, saj je izposoja nemoteno tekla v programu Win.knj še dobri dve leti.

Novo gradivo smo torej vnašali dvojno: v sistem Win.knj, ki nam je še služil za izposajo, in COBISS3, da smo v njem gradili zalogo. Od starega fonda smo začeli vnašati najprej tisto gradivo, ki je bilo v knjižnici na policah. Začeli smo z leposlovjem, ker je za vnašanje najbolj preprosto, pa tudi pogosto izposojeno (npr.

domače branje, bralna značka). Zatem je bilo na vrsti gradivo po strokah oz. posameznih postavitvah. S polic smo vzeli knjige, npr. s področja arhitekture, ga vnesli in ustrezno opremili, nato je sledilo drugo področje, npr. matematika, gradivo iz čitalnice itd. Pri strokovnem gradivu smo dodajali interne predmetne oznake v polje 610a. Vsaki enoti starega gradiva smo v bazi Win.knj dodali oznako, da je že prenesena v nov sistem. Ko smo obdelali vse gradivo v knjižnici, smo zaposlene prosili, da so prinesli v knjižnico gradivo, ki so si ga pri nas izposodili, da smo ga vnesli in ustrezno opremili. Zaposleni so bili razumevajoči, saj smo jih že pred tem obvestili oz. prijazno povabili k sodelovanju.

Pred vzpostavitev izposoje na COBISSu smo si želeli, da bi vnesli v nov sistem dobro polovico knjižničnega gradiva.

Konverzija zaloge in izposoje biotehniške in zdravstvene šole je bila izvedena 1. 3. 2008, torej leto dni po našem začetku delovanja v tem sistemu. Zakaj šele takrat?

- Knjižničarke smo morale opraviti izobraževanje Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja;
- konverzijo smo s IZUMOM temeljito načrtovali;
- zavedali smo se, da bo konverzija povzročila veliko dodatnega dela pri pregledovanju in urejanju konvertiranega gradiva.

Po konverziji je vsaka konvertirana enota v bibliografskem zapisu dobila opombo (r): *Preneseno iz SCNG*. Z gradivom na biotehniški šoli ni zgodilo tako rekoč nič – ostalo je postavljeno v šolski knjižnici Biotehniške šole (podlokacija A), ki je na drugi lokaciji kot naša šola. Gradivo zdravstvene pa je bilo priključeno naši zbirki (podlokacija C). Gradivo je bilo treba tudi fizično prenesti iz stavbe gimnazije. Organizirali smo šolski kombi, ki ga je prepeljal. Pravočasno smo nabavili dodatne knjižne regale za novo pridobljeno gradivo. Nato pa smo začeli gradivo tudi urejati: prilagodili smo interne oznake, UDK-prosti pristop, nekateremu gradivu smo nalepili nove nalepke ipd. Hkrati smo morali tudi nekatero naše gradivo prilagoditi novim kriterijem. Pridobili smo namreč veliko gradiva s področja medicine,

zato smo morali naše gradivo uskladiti z bolj podrobno UDK-klasifikacijo. S konverzijo pridobljeno gradivo v podlokaciji C smo morali izposojati ročno, saj je preostala izposoja še vedno potekala v programu Win.knj. Tako stanje se je ohranjalo do oktobra 2010.

Šolska knjižnica na Biotehniški šoli je imela po konverziji vse pogoje za poslovanje knjižnice v sistemu COBISS (vse gradivo je bilo vneseno, vzpostavljena je bila izposoja v okolju COBISS2) in je tako tudi poslovala. Knjižničarka je enkrat tedensko prišla v naš oddelek knjižnice in nam pomagala pri vnašanju in urejanju naše knjižne zbirke.

Maja 2008 sva dve knjižničarki opravili tečaj Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja, vendar je bilo treba najprej oblikovati zapisnik o izposoji COBISS2 in s tem tudi formalno omogočiti nemoteno izposajo v podlokaciji A (Biotehniška šola). Ta zapisnik smo oblikovali v zavedanju, da ga bomo kasneje uporabljali v vseh oddelkih knjižnice. **Zapisnik o izposoji**, ki je drugi pomembni dokument za poslovanje knjižnice, določa npr. lokacijo izposoje, evidenco uporabnikov, evidenco izposoje, podatke za člansko izkaznico ipd. Naše člane smo nameravali ročno vnesti v sistem. Pri vnašanju članov smo se odločili, da jih bomo ločili po podlokacijah: člani iz oddelka C bodo imeli številko izkaznice, ki se bo začela s števkom 01 (številka izkaznice 0100225), člani iz Biotehniške šole pa s števkom 02 (0201355). Z današnjega zornega kota se nam tako ločevanje uporabnikov po oddelkih ne zdi več smiselno.

V šolskih knjižnicah so podatki o članih lahko bolj skopi, kot je to v splošnih knjižnicah, saj imajo druge službe na šoli še dodatne podatke o članih oz. dijakih. Odpade tudi podatek o članstvu in njegovem podaljševanju, saj so vsi dijaki in zaposleni avtomatično člani knjižnice za toliko časa, kolikor se na šoli šolajo oz. so tu zaposleni. Tudi kategorij članov je manj, v poštev pride le kategorija srednješolci, v našem primeru tudi študenti, ker imamo višjo šolo, pa še kategorija zaposleni. Tudi evidentiranje in poravnava terjatev za šolsko knjižnico ne prideta v poštev, saj mora biti članstvo brezplačno. Zapisnik o izposoji COBISS2 je bil

podpisan julija 2008. S tem je knjižnica na Biotehniški šoli imela tudi formalno urejene vse pogoje za poslovanje na COBISSu.

V podlokaciji C pa je bilo treba vnesti v COBISS dovolj gradiva, da je bilo smiselno preiti na izposajo v tem sistemu. To je trajalo še celo leto 2009, nato pa do jeseni 2010.

Leta 2009 sta dve knjižničarki opravili tečaj Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije, ki je bil organiziran v Novi Gorici, tretja knjižničarka pa je v Mariboru opravila tečaj Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja.

Zapisnik o izposoji COBISS3 je bil podpisan junija 2010. V tistem poletju smo v nov sistem tudi v podlokaciji C vpisali člane: dijake in učitelje. Z oktobrom 2010 je stekla izposoja gradiva v COBISS3 v obeh oddelkih. Izjema so bili le učbeniki iz učbeniškega sklada. Evidenco o izposoji učbenikov iz učbeniškega sklada smo še naprej vodili v sistemu Win.knj. V sistem COBISS smo morali vnesti in opremiti vse učbenike. To je trajalo do šolskega leta 2014/2015, ko smo vzpostavili tudi izposajo učbenikov v sistemu COBISS.

Leta 2013 je pod okrilje ŠCNG prišla še Srednja ekonomska in trgovska šola. Takrat je bilo združevanje naše šolske knjižnice z njihovo nekoliko lažje, saj smo bili že izkušeni, njihova knjižnica pa je že poslovala v sistemu COBISS. Seveda smo morali uskladiti določene elemente, npr. interne oznake, UDK-prosti pristop, dobavitelje. Do podvajanja inv. številke tudi ni prišlo, saj je knjižničarka že prej svoj knjižnični fond označevala z inv. številkami, ki se začnejo s številko 4 (npr. inv. številka podlokacije E je 400023648). Vse to je bilo zajeto v natančen opis poteka programskega prenosa podatkov SETŠ v lokalno bazo podatkov TSCNG, ki so ga pripravili na IZUMU. Pred izvedbo prave konverzije so nam na IZUMU pripravili še testno konverzijo priključitve baze SETSNG k bazi TSCNG, ki je začela delovati dober mesec pred izvedbo konverzije (testno okolje je bilo ukinjeno oktobra 2013). V testni bazi smo pregledali lokalne šifrante, števce ipd. Konverzija gradiva SETŠ v bazo TSCNG je bila opravljena na začetku poletnih počitnic, 26. junija 2013. Ob tem je bilo treba ponovno oblikovati in

podpisati zapisnika o zalogi in izposoji (17. 7. 2013). Ob tem je ukinjena samostojna knjižnica SETŠ, nima več svoje sigle in akronima

Zadnja večja sprememba v naši bazi pa se je zgodila leta 2014. Zdravstvena šola je dobila nove prostore v ločeni stavbi, v kateri je že delovala tudi knjižnica SETŠ, zato je bilo smiselno, da ta oddelek poskrbi tudi za gradivo zdravstvene šole. Knjižnično gradivo zdravstvene šole je bilo torej fizično preneseno iz podlokacije C na podlokacijo E, IZUM pa je izvedel konverzijo tega gradiva med zimskimi počitnicami 17. oz. 18. 2. 2014. Vsaka konvertirana enota je dobila novo opombo (r): *ZŠ 2014*.

KAKO DELUJE ŠOLSKA KNJIŽNICA NA ŠCNG DANES

Danes ima ŠCNG šolsko knjižnico s 3 oddelki: C (center), A (biotehniška šola), E (ekonomska šola), ki so v treh stavbah. Zaposlene smo 4 knjižničarke – bibliotekarke, in sicer po ena knjižničarka na Biotehniški in ekonomski šoli (ta skrbi za Srednjo ekonomsko in trgovsko in za zdravstveno šolo), dve knjižničarki pa v centralnem oddelku, ki skrbi za Elektrotehniško in računalniško šolo, Strojno, prometno in lesarsko šolo, Tehniško gimnazijo in Višjo strokovno šolo. Vsak oddelek knjižnice nabavlja gradivo samostojno. Knjižnica ima dobrih 60.000 enot gradiva, učbeniški sklad pa 30.000 izvodov učbenikov.

V vsakem oddelku se vodi evidenca knjižničnega fonda (vsak oddelek ima v sistemu COBISS svoj števec), izjema so serijske publikacije, za katere imamo skupni števec inv. števil (začenja se s številko 6, tj. 60000248). V COBISSu pa imamo 4 podlokacije: poleg že omenjenih oddelkov še skupni učbeniški sklad, v katerem imamo skupni števec, ki se začne s številko 7 (inv. številka za učbenike je 700023789).

SKLEP

Prehod na COBISS je bil za našo šolsko knjižnico sicer velik zalogaj, toda edina možnost, ki nam je omogočila uspešno združevanje šolskih knjižnic našega okoliša. Če bi bili še

enkrat pred istim položajem, bi izbrali isto pot. Tako velika sprememba sistema mora potekati skrbno načrtovano, pri vsakem koraku je treba odločitve premisliti, upoštevati nasvete (IZUM) in izkušnje kolegov, ki so se znašli v podobnem položaju. Smiselno je upoštevati primere dobre prakse iz podobnih okolij. Zelo pomembna so izobraževanja. Pogosto se dogaja, da pridobljeno znanje prehitro tone v pozabo, saj ni takoj uporabljeno, zato je smiselno, da po opravljenem tečaju usvojeno znanje čim prej uporabljamo v praksi. Pomembno je tudi dobro preučiti možnosti, ki jih nudi sistem COBISS, in se odločiti za najboljšo v dani situaciji. Ob tem je v veliko pomoč svetovalec na IZUMU. Do zdaj smo imeli stik večinoma z dvema svetovalkama, za obe lahko rečemo, da sta bili uslužni, prijazni, naš problem sta dobro preučili in nam ponudili možne rešitve, vseeno pa odločitve sprejemamo sami in včasih tudi sprejemamo napačne. Zdi se nam, da smo pri našem prehajanju na COBISS in združevanju knjižničnih baz delo izpeljali relativno uspešno. To nam potrjuje tudi odziv iz IZUMA. Svetovalka Tanja Žuran Putura opisuje naš primer takole: »Ta projekt bi označili kot uspešen, predvsem zaradi vašega odziva, saj je cilj IZUM-a zadovoljstvo knjižnic, seveda v okviru strokovnih in informacijskih standardov in v okviru dejavnosti IZUM-a. // Vsak projekt združevanja knjižnic oz. kakršna koli konverzija oz. migracija podatkov se zlije v mozaik izkušenj, iz katerih sodelavci IZUM-a črpamo znanje in izkušnje za nove projekte. // Predvsem pa je tudi meni osebno ostal kot nepozaben spomin in izkušnja na moji delovni poti, tako na strokovnem kot človeškem področju.«

Čeprav je bilo obdobje dvojnih evidenc dolgo (2007–2010), se je to splačalo, saj smo vse stvari dobro premislili, obenem pa smo imeli čas za vse redno delo v knjižnici. Združevanje knjižnic in prehod na COBISS sta bila za nas velik izziv. Morda je k uspešnemu zaključku veliko pripomoglo tudi to, da smo v tem procesu sodelovale vse knjižničarke srednjih šol na našem območju. Veliko smo se pogovarjale, tehtale možnosti in se na koncu skupaj odločile za v danem trenutku najboljšo izvedbo. Z večino odločitev smo tudi zdaj zadovoljni, v sistemu vedno pa obstaja možnost, da lahko

Prehod na COBISS je bil za našo šolsko knjižnico sicer velik zalogaj, toda edina možnost, ki nam je omogočila uspešno združevanje šolskih knjižnic našega okoliša.

Knjižnica je zares živ organizem, ki se mora prilagajati spremembam.

kaj popravimo. Naj omenim tri odločitve, ki bi jih danes zastavile drugače.

1. Ko smo začeli vnašati staro gradivo, v podpolju Nabavni podatki (Način nabave) nismo uporabljali kategorije »*Stari fond*«. Polje smo takrat puščali prazno, šele kasneje (ko je bila večina gradiva že vnešena) smo to kategorijo začeli uporabljati. Prazno polje vnese zmedo v različne statistike.
2. Ob vnašanju starega gradiva nismo pavšalno ocenili finančne vrednosti naše knjižnične zbirke, kar je pomemben računovodski podatek. Staro gradivo v naši knjižnični zbirki ima torej polje o nabavnih podatkih prazno. Če bi danes začeli s preходом, bi finančno vrednost zbirke ocenili.
3. Danes bi označevanje učbenikov v učbeniškem skladu zastavili drugače. Predvidevali smo, da bo vsak oddelek iz skupnega učbeniškega sklada za svojo vzel rabo ustrezno število učbenikov. Zdaj pa ima vsak oddelek svoj fond učbenikov na skupni podlokaciji US, učbeniki so označeni z internimi oznakami c, e in b. Pri pregledovanju stanja

učbenikov (število učbenikov, število izposojenih oz. prostih učbenikov) ta način ni pregleden. Morda bi bilo bolje, da bi imel vsak oddelek svoj učbeniški sklad, posojanje učbenikov med oddelki bi uredili z medoddelčno izposojjo.

Danes je COBISS naše osnovno orodje pri delu. Čeprav smo knjižničarke v tem sistemu domače, pa vseeno odkrijemo še kakšno podrobnost, ki nam olajša delo. Vesele smo tudi raznih popravkov in izboljšav, o katerih IZUM ažurno obvešča svoje uporabnike. Navsezadnje pa smo zadovoljne, da lahko s tem sistemom zadovoljimo potrebe naših uporabnikov.

Zgodba naše knjižnice je dokaz, da je knjižnica zares živ organizem, ki se mora prilagajati spremembam. Tako prilagajanje je mogoče le tedaj, ko so vsi udeleženci pod okriljem istega sistema (v našem primeru je to sistem COBISS) in med seboj dobro komunicirajo. V našem primeru si bom izposodila zanimivo misel: »*Dokler stopam v pravo smer, dolžina mojih korakov pravzaprav ni pomembna.*« Erica Lawrence ●

Viri in literatura

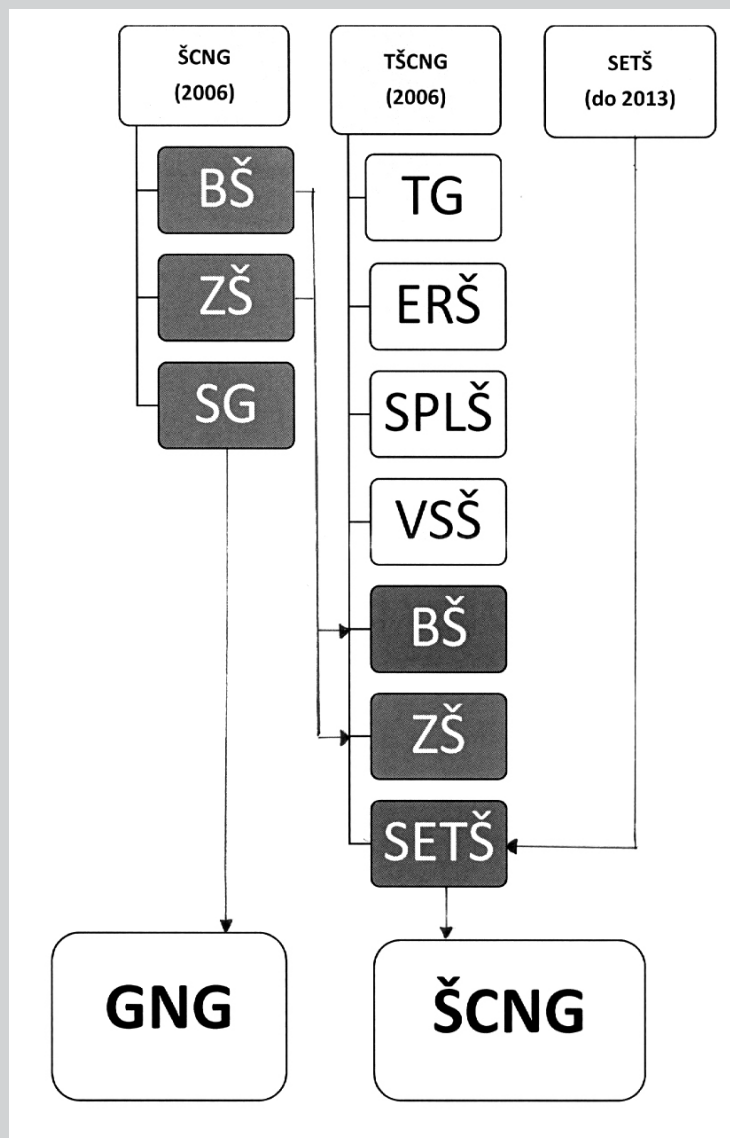
Ščavničar, U. (2016). Prehod na COBISS v knjižnici OŠ Vodice. Šolska knjižnica, 25 (3-4), 52–58. *Platforma COBISS – Kooperativni online bibliografski sistemi in servisi*. Dostopno na <http://www.COBISSE.net/si/platforma-COBISSE.htm> (3. 11. 2017).

Zakon o knjižničarstvu – ZKnj-1. Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15. Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2442#> (2. 11. 2017). Žuran, T. (svetovalka na IZUMU). [Ustni vir.] Nova Gorica, 20. 11. 2017.

VASILIJ RUPNIK, univ. dipl. bibliotekarka in prof. slovenskega jezika, je zaposlena kot šolska knjižničarka na Šolskem centru Nova Gorica. Naslov: Cankarjeva 10, 5000 Nova Gorica E-naslov: vasilija.rupnik@scng.si

PRILOGA 1: Shematski prikaz združevanja srednjih šol v Novi Gorici

LEGENDA:

ŠCNG: do 2006 je to nekdanji Šolski center Nova Gorica, po letu 2013 pa je to ime za bivši Tehniški šolski center

TŠC: Tehniški šolski center Nova Gorica

BŠ: Biotehniška šola

ZŠ: Zdravstvena šola

SG: Splošna gimnazija

TG: Tehniška gimnazija

ERŠ: Elektrotehniška in računalniška šola

SPLŠ: Strojna, prometna in lesarska šola

VSŠ: Višja strokovna šola

SETŠ: Srednja ekonomska in trgovska šola

GNG: Gimnazija Nova Gorica